

โครงการวิจัยเรื่อง"การสังเคราะห์องค์ความรู้เรื่องการใช้และการเสริมความเข้มแข็งแก่การสื่อสารเพื่อการพัฒนาชุมชน" มีระยะเวลา 3 ปี (กรกฎาคม 2549-กรกฎาคม 2552) มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ

(1) การสร้างชุดความรู้ของกระบวนการทัศน์ใหม่ด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนา (2) การสร้างนักวิจัยที่สามารถดำเนินการวิจัยตามชุดความรู้ใหม่ (3) การทดลองนำชุดความรู้ใหม่ไปใช้ในภาคปฏิบัติ (4) การสร้างประชาคมเครือข่ายนักวิจัยที่สนใจกระบวนการทัศน์ใหม่

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทางโครงการฯได้ออกแบบโดยผนวกเอาขั้นตอนและระเบียบวิธีการวิจัยเข้าอยู่ในกิจกรรม 4 ประเภท คือ การร่วมกันพัฒนาโครงการวิจัยย่อย การจัดเวทีกลุ่มศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรมการเผยแพร่ผลงานวิจัยต่อสาธารณะ และกิจกรรมการฝึกอบรม

ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นมีดังนี้

(ก) ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับชุดความรู้ใหม่ (ประมวลอยู่ในหนังสือเรื่อง"การจัดการความรู้เบื้องต้นเรื่องการสื่อสารชุมชน"(2551)และ "สื่อเล็ก ๆ ที่นำไปใช้งานพัฒนา"(2552))

1. ในแง่ทฤษฎีที่ต้องนำมาใช้ในการวิจัย จะต้องใช้ 3 ทฤษฎีเพื่อรองรับกลยุทธ์ "เส้นด้ายคู่ (Double-knit approach):ทั้งใช้ทั้งพัฒนาการสื่อสาร" คือ ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ของการสื่อสารที่เน้นความหลากหลายและมีพลวัต ทฤษฎีการผลิตซ้ำเพื่อสืบทอดวัฒนธรรม/การสื่อสาร และทฤษฎีองค์ประกอบของการสื่อสาร

2. สำหรับประเภทของสื่อนั้น ไม่จำเป็นต้องเจาะจงประเภทของสื่อ แต่ควรเน้นการบูรณาการสื่อประเภทต่าง ๆ อย่างมีหลักการและเหตุผลรองรับ และสามารถขยายจากกลยุทธ์"การผสมสื่อ"(Mixed media) มาเป็น "การบูรณาการการสื่อสาร"(integration/Hybridization of communication)เพื่อหลีกเลี่ยงข้อจำกัดของกลยุทธ์ "การแทนที่"(Substitution)และ"การเสริมเพิ่มเติม"(Addition)

3. ผลการวิจัยได้ค้นพบคุณประโยชน์ของ"สื่อเล็ก ๆ"(Small media) ซึ่งเป็นสื่อที่ชุมชนมีอำนาจที่บริหารจัดการได้ในการนำมาใช้เพื่อการพัฒนาด้านต่างๆของชุมชน ตัวอย่างของสื่อเล็ก ๆ เช่น สื่อพื้นบ้าน สื่อบุคคล สื่อค่าย สื่อละคร เป็นต้น

4. ผลจากการนำเอาชุดความรู้ใหม่ที่ค้นพบที่ไปทดลองใช้ในสนามภาคปฏิบัติการ(Field experiment) พบว่า กระบวนทัศน์ใหม่ของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาที่เน้น "การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม" นั้น เป็นกระบวนทัศน์ที่ใช้งานได้จริง เป็นรูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการทำงานร่วมกันในการใช้และเสริมความเข้มแข็งแก่การสื่อสาร เพื่อการพัฒนาชุมชนระหว่างชุมชนกับหน่วยงานภายนอกนั้นเป็น"ความจำเป็น"และมี"ความเป็นไปได้"ที่จะทำให้เกิดผลตามที่ต้องการ โดยทั้งสองฝ่ายต้องยึดหลักการ"การเคารพสิทธิทางวัฒนธรรม/ทางการสื่อสารของชุมชน"

(ข) ผลการวิจัยด้านวิธีวิทยา

6. ผลการวิจัยพบว่า การใช้สหวิธีวิทยาการวิจัยที่ประสานเอาการถอดบทเรียนอย่างมีทฤษฎี เป็นแนวทางการตั้งคำถาม (After Action Reflection with theoretical inquiry) และการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis) เป็นวิธีวิทยาที่มีประสิทธิภาพ

7. สำหรับการวิจัยสนาม ผลการวิจัยพบว่า เทคนิคการคืนข้อมูลผ่านการวิเคราะห์/สังเคราะห์ แล้วให้แก่ชุมชนสามารถทำได้หลายเป้าหมายและออกแบบได้หลายรูปแบบ

(ค) ผลที่เกิดขึ้นในรูปผลผลิตของโครงการ(output) ซึ่งประกอบด้วย ผลผลิตด้านตัวบุคคล นักวิจัยในโครงการประมาณ 70 ท่านได้พัฒนาความสามารถในการทำวิจัยตามกระบวนการที่ตนใหม่ได้สำเร็จ และโครงการฯสามารถสร้างผลงานที่เป็นเอกสารเผยแพร่และฝึกอบรมตลอด 3 ปี จำนวน 45 ชิ้น

The three-year research project “ Synthesizing the Body of Knowledge on the Use and Empowerment of Communication for Community Development” (July 2006-July 2009) aims to (1) synthesize a new paradigm of development communication; (2) produce potential researchers with new theoretical and practical knowledge; (3) put theoretical knowledge into practice; and (4) generate intellectual networks and platforms for researchers who are interested in this new academic paradigm.

With these aims, the research project adopts methodological approaches on four bases: (1) an initiation of various research projects; (2) a use of study groups for knowledge sharing; (3) knowledge distribution to public; and (4) a use of training programs of development communication.

This research project brings about significant outputs as follows:

A. The outputs about new knowledge and paradigms (cf. the two publications “การจัดการความรู้เบื้องต้นเรื่องการสื่อสารชุมชน” [in Thai,2008] and “สื่อเล็กๆ ที่น่าใช้ในงานพัฒนา” [in Thai,2009])

1. Theoretically, this research project introduces a “double-knit approach”, or an approach that uses communication as a tool for development as well as develops communication mechanisms in return. To achieve this approach, development communication activities need three significant theoretical frameworks, namely, media functionalism with a dynamic approach, a concept of communication and cultural reproduction, and a theory of communication process.

2. In regard to a use of communication tools, the research project suggests that differences between communication media are not of much concern. Rather, development communication campaigns should draw upon an articulation between these differences. To overcome a limitation of a “substitution” or “addition” framework, such campaigns need to elaborate further from a “mixed media” to a “communication media integration/hybridization” strategy.

3. The research project reveals that “small media” (e.g., folk media, personal media, a youth camp, a community theatre, etc.) is beneficial for community

development. This small media does not only belong to people in various communities, but also allows them to manage community empowerment.

4. With a field experiment technique, the research project proved that in terms of a new paradigm of development communication, a theoretical model of "participatory communication" can be practically used. This participatory model is empirically effective and efficient.

5. Finally, the research project found that with a "double-knit approach", a corporation between community people and external supporters is "essential" and "possible" in order to strengthen the use and development of communication for community empowerment. In this respect, these two stakeholders need to rely on a principle of "cultural rights of communication and community people".

B. The outputs about methodological approaches

6. The research project discovered that a useful method for development communication is an interdisciplinary approach to knowledge synthesis which adopts an "after-action reflection with a theoretical inquiry" along with a documentary analysis method.

7. With regard to a field study, the research project makes visible that after a stage of data analysis and knowledge synthesis, a technique of presenting research results to the parties concerned for collective reflection is required with different goals and various technical designs.

C. The empirical output from the research project

The empirical output from the research project consists of approximately 70 potential researchers who are capable of conducting research activities with new intellectual paradigms. Also, within three years, the research project initiates 45 publications and training programs.

of technique of presenting research results to the parties concerned for collective reflection